

Datum

2008-08-06

Handläggare

Gisela Green, Stig Persson

Direkttelefon

34 63 57, 34 63 44

Ärende: Dnr KS-KOM-2008-00592

Remiss: Betänkandet "Värdigt liv i äldreomsorgen"(SOU 2008:51)

Initierare: Kommunstyrelsen

Inledningsvis vill Stadsdelsfullmäktige Limhamn-Bunkeflo påpeka att det är olyckligt att denna viktiga utredning skickats ut på remiss under semestertider och med så kort remisstid.

Limhamn-Bunkeflo stadsdelsfullmäktige ställer sig bakom att det inom äldreomsorgen finns ett behov av ett nationellt instrument för behovsbedömningen och att socialtjänstlagen, i linje med instrumentets värdegrund, förtydligas i avsnitten som gäller äldre.

Stadsdelsfullmäktige menar dock att ytterligare abstrakta begrepp som värdigt liv och välbefinnande inte behöver tillföras socialtjänstlagen med mindre än att andra begrepp i lagen byts ut för att undvika ytterligare tolkningar av innebörden.

Äldreomsorgen håller en materiellt god nivå men behöver en värdighet för att fullt ut kunna visa respekt för vårdtagarna och för deras behov. Detta innebär, enligt Stadsdelsfullmäktige, att det krävs en mer flexibel organisation för att möta ökade individuella önskemål om vården och omsorgens utformning. Detta innebär ökade krav på resurser då man bland annat måste frånga dagens mer eller mindre standardiserade arbetstidsscheman.

Värdighetsgaranti

Det föreslås att lokala värdighetsgarantier ska införas vilket stadsdelsfullmäktige till viss del är positiv till då det är bra med tydlighet i utbudet. Utredningen tar inte ställning till några miniminivåer när det gäller olika kvalitetskriterier. Utredningen borde dock visa på vad som är ovärdigt. I olika enkäter framkommer exempelvis att utevistelser förekommer i otillräcklig omfattning. Ofta anges resurskäl som anledning till att man inte kan möta behovet. Därför borde utredningen visa på miniminivåer eller på en grundorganisation som krävs för att i än större grad möta upp den enskildes krav på ett värdigt sätt.

Nationell värdegrund

Utredningen menar att det måste finnas ett medvetet förhållningssätt inom äldreomsorgen som både tar hänsyn till behovet av ett värdigt liv och ett välbefinnande, den s.k. värdegrunden och den ska lagfästas. Stadsdelsfullmäktige ställer sig bakom värdighetsutredningens förslag om att en ny bestämmelse om en nationell värdegrund ska införas i socialtjänstlagen för att så långt möjligt få en nationell likvärdighet i utförandet av

vården och omsorgen. Det blir viktigt att värdegrunden blir tydlig och konstruktiv så att biståndsbedömningarna lätt kan omsättas i praktiken.

Att leda ett värdegrundarbete

Ett omfattande implementeringsarbete kommer att krävas inom äldreomsorgen för att genomföra de förslag som presenteras av utredningen. Stadsdelsfullmäktige anser liksom utredarna att arbetsledarna inom äldreomsorgen måste ges utbildning för att underlätta att värdegrunden ska kunna implementeras i verksamheterna. Arbetsledarna som ansvariga för arbetet kan behöva hjälp av externa resurser för att driva processen.

Det råder ingen tvekan om att arbetsledarens roll är mycket viktig i arbetet med att implementera värdegrunden men det är dock så att arbetsledarna redan idag har ett mycket stort åtagande. Det är inte ovanligt att en arbetsledare har allt för många medarbetare. Utöver det normala personalarbetet ska ledarna hinna med att klara uppföljningar och utveckla verksamheten samt fortlöpande upprätthålla samtal med personalen. Utan förbättring av arbetsledarnas situation så blir det svårt att åtgärda de brister som utredarna menar finns i bemötande och utförande av insatser.

Utredningen förslår 200 mkr i stimulansbidrag för ledarskapsutveckling för att implementera värdegrunden. Stadsdelsfullmäktige ställer sig positiv till stimulansbidraget men ser en risk i att bidraget enbart har en kortsiktig effekt just på grund av att målgruppen arbetsledare redan idag har svårt att hinna med sina åtaganden. Här borde utredningen föreslå en mer långsiktig lösning för att underlätta att fler ledare kan anställas inom äldreomsorgen.

Värdegrund – handledning och information

Utredningen föreslår också att 2 mkr avsätts för att ta fram ett enhetligt informationsmaterial kring värdegrundsarbetet vilket anses vara nödvändigt.

Information till medborgarna

Utredningen föreslår också att ”Socialnämnden ska offentliggöra sitt arbete med den nationella värdegrunden” vilket stadsdelsfullmäktige ser positivt på men ställer sig tveksam till förslaget då det finns förslag på andra former av uppföljning och information till allmänheten som t ex öppna jämförelser (Socialstyrelsen) och vårdguider samt ny lag om valfrihet (LOV).

Bedömningskriterier för tillsyn

Stadsdelsfullmäktige tycker det är bra med enhetliga kriterier för tillsyn och förutsätter att dessa integreras med den befintliga myndighetstillsynen.

Ökat inflytande för äldre

Stadsdelsfullmäktige ställer sig bakom förslaget att socialtjänstlagen kompletteras med ökat inflyttande för den äldre och kan konstatera att detta är inget nytt utan det finns redan idag och ser därför inga hinder i att socialtjänstlagen kompletteras på denna punkt. Syftet att underlätta för äldres inflytande blir också ett stöd för verksamheten i genomförandet av insatserna.

Fokus på resultat av insatserna

Stadsdelsfullmäktige ställer sig positiv till att förslaget om genomförandeplan förs in i socialtjänstlagen. Det viktiga blir då att satsa på genomförandet så att den enskilde får de insatser som beviljats och genomförda på de sätt man kommit överens om.

Nationellt instrument för behovsbedömning

Värdighetsutrednings förslag om ett nationellt instrument för behovsbedömning ställer stadsdelsfullmäktige sig positiv till särskilt då det finns en stor misstänksamhet mot handläggarnas bedömningar. Instrumentet ger möjlighet till insyn i handläggningen.

Kompetensutveckling för biståndshandläggare

Det är oerhört viktigt att även biståndshandläggarna ges utbildning för att intentionerna i den nationella värdegrunden ska kunna uppnås och förslaget att avsätta stimulansmedel för detta med 40 mkr är positivt. Det nationella instrumentet för behovsbedömning kan vara en bra hjälp för biståndshandläggarna i deras många gånger komplexa arbetsroll.

Värdegrundsmärkning

Stadsdelsfullmäktige uppfattar förslaget med ett frivilligt system för värdegrundsmärkning som en form av certifiering av äldreomsorgens olika utförare oavsett om det är kommunal eller privat vårdgivare. Syftet är att stimulera förändrings- och förbättringsarbetet. För ändamålet avsätts stimulansbidrag med 10 mkr. Stadsdelsfullmäktige menar att denna fråga bör behandlas i samband med förslaget om ny lagstiftning om valfrihet i vården (LOV) där certifieringen blir en garanti för den enskilde som ska välja vårdgivare.

Ersättning till enskilda personer

Stadsdelsfullmäktige ställer sig negativ till utredningens förslag om att kommunerna i vissa fall ska kunna ge ersättning till enskilda personer för utebliven insats. En fråga blir hur ska olika uteblivna bistånd ersättas? Det finns idag redan sanktionsmöjligheter mot kommunerna. De medel som utredningen menar ska vara en kompensation för uteblivet bistånd bör istället riktas mot att stödja ett framåtsyftande arbete.

Stimulansbidrag (Ekonomisk konsekvensanalys)

Stadsdelsfullmäktige ställer sig positiv till utredningens förslag att totalt anslå 252 mkr i stimulansmedel för att genomföra förslagen men vill understryka att de inte utgör någon garanti för en mer långsiktig strategi.

Jamal El-Haj
ordförande

Inger Bjöckqvist
stadsdelschef